

ABSTRAKT

Východiska: Období stáří může být pro některé seniory zátěžové a to z hlediska biologických, psychických a sociálních změn. Tyto změny nemusejí být ve stáří dobře snášeny a nepříjemné psychické stavy s těmito změnami musí být zaléčeny psychofarmaky. Dodržování správného dávkování psychofarmak někteří senioři podceňují, a nebojí se si je samovolně upravovat.

Cíle: Cílem výzkumu bylo popsat vzorce užívání psychofarmak u seniorů v důchodovém věku. Záměrem bylo zjistit u seniorů, již psychofarmaka nadužívají, jaké okolnosti je vedly k nadužívání psychoaktivních léků, jakým způsobem si léky opatřují, zda byli před užíváním daných psychofarmak edukováni o správném užívání, kupují-li si i volně prodejné léky a zda se snažili s nadužíváním někdy přestat, nebo to mají v budoucnu v úmyslu. Cílem výzkumu také bylo více poukázat na tuto problematiku a informovat nejenom odbornou veřejnost o tom, že senioři jsou specifickou skupinou a je třeba více dbát na komplexní péči o ně.

Metody: Sběr dat byl realizován pomocí kvalitativní metody záměrného výběru, a to metodou sněhové koule. Rozhovory byly provedeny s deseti seniory, z toho bylo osm žen a dva muži. Jednalo se o polostrukturovaná interview, která byla nahrávána na diktafon mobilního telefonu a následně byla přepsána a smazána.

Výsledky: Z analýzy dat vyplynulo, že senioři nadužívající psychofarmaka či analgetika přistupují k této skutečnosti lehkovážně. Většina dotazovaných - až na pár výjimek - si je vědoma svého chování, využívají různých strategií, jak si léky opatřit, přičemž jsou nedostatečně zásobováni informacemi o možných rizicích spojených s nadužíváním.

Závěr: Díky rozhovorům se seniory potýkajícími se s nadužíváním psychofarmak byly zjištěny jednotlivé vzorce nadužívání, čímž došlo k porozumění, proč se s tímto problémem senioři potýkají. Práce přiblížením fenoménu nadužívání směřuje k celkové populaci, včetně odborníků, kteří psychofarmaka předepisují, aby si uvědomili, jak může nesprávnost zacházení s léky lidem komplikovat život.

Klíčová slova: psychofarmaka, senioři, nadužívání, užívání, lékaři